EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 27.3.2018
COM(2018) 159 final

KOMISJONI ARUANNE EUROOPA PARLAMENDILE JA NÕUKOGULE

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 273/2004 (narkootikumide lähteainete kohta) ning nõukogu määruse (EÜ) nr 111/2005 (millega kehtestatakse liidu ja kolmandate riikide vahelise narkootikumide lähteainetega kauplemise järelevalve eeskirjad) alusel volituste delegeerimise kohta

1. SISSEJUHATUS

Määrusega (EÜ) nr 273/2004 on sätestatud liidusisesed ühtlustatud kontrolli- ja jälgimismeetmed teatavate ainete puhul, mida sageli kasutatakse narkootiliste või psühhotroopsete ainete ebaseaduslikuks valmistamiseks (edaspidi „narkootikumide lähteained“), eesmärgiga tõkestada selliste ainete kõrvaletoimetamist. Kõnealuse määruse artiklitega 15 ja 15a on komisjonile antud viieks aastaks alates 30. detsembrist 2013 õigus võtta teatavatel eesmärkidel ja teatavatel tingimustel vastu delegeeritud õigusakte. Määruse artikli 15a lõike 2 kohaselt peab komisjon esitama delegeeritud volituste kohta Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande hiljemalt üheksa kuud enne viieaastase tähtaja möödumist, st 31. märtsiks 2018.

Määrusega (EÜ) nr 111/2005 on kehtestatud liidu ja kolmandate riikide vahelise kõnealuste ainetega kauplemise järelevalve eeskirjad. Seda kohaldatakse impordi, ekspordi ja vahendustegevuse suhtes. Sarnaselt määrusele (EÜ) nr 273/2004 on määruse (EÜ) nr 111/2005 artiklitega 30a ja 30b antud komisjonile viieks aastaks alates 30. detsembrist 2013 õigus võtta teatavatel eesmärkidel ja teatavatel tingimustel vastu delegeeritud õigusakte. Kõnealuse määruse artikli 30b lõike 2 kohaselt peab komisjon esitama delegeeritud volituste kohta Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande hiljemalt üheksa kuud enne viieaastase tähtaja möödumist, st 31. märtsiks 2018.

Määrusega (EÜ) nr 273/2004 ja määrusega (EÜ) nr 111/2005 rakendatakse ühiselt narkootiliste ja psühhotroopsete ainete ebaseadusliku ringluse vastase Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni 19. detsembri 1988. aasta konventsiooni (edaspidi „ÜRO konventsioon“) artiklit 12. See artikkel kohustab konventsiooniosalisi võtma asjakohaseid meetmed, et tõkestada selliste ainete kõrvaletoimetamist, mida sageli kasutatakse narkootiliste või psühhotroopsete ainete ebaseaduslikuks valmistamiseks, ning selleks, et teha omavahel koostööd. Selle sätte aluseks on eeldus, et kui need ained ei ole narkootiliste ainete ebaseaduslike valmistajate ja tootjate jaoks kättesaadavad, väheneb narkootikumide ebaseaduslik valmistamine.

Arvestades nende kahe määruse tihedat sisulist seost, on muudatused vastu võetud ühe ühtse delegeeritud õigusaktiga, mis hõlmab mõlemat määrust. Seega täidetakse ka eespool nimetatud aruandlusnõuded ühe aruende esitamisega.

2. DELEGEERITUD ÕIGUSAKTIDE VASTUVÕTMISE VOLITUSE KASUTAMINE

Määruse (EÜ) nr 273/2004 artikli 15a kohaselt on komisjonile antud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte, millele on osutatud artikli 3 lõikes 8, artikli 4 lõikes 4, artikli 5 lõikes 7, artikli 7 teises lõigus, artikli 8 lõikes 3 ja artikli 13 lõikes 2. Lisaks on kooskõlas artikliga 15 komisjonil õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte, et kohandada kõnealuse määruse I, II ja III lisa narkootikumide lähteainete kõrvaletoimetamise uutele suundadele vastavalt ning et järgida ÜRO konventsiooni lisa tabelite muutmist.

Sarnaselt on määruse (EÜ) nr 111/2005 artikli 30b kohaselt komisjonil õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte, millele on osutatud artikli 6 lõike 1 kolmandas lõigus, artikli 7 lõike 1 kolmandas lõigus, artikli 8 lõikes 2, artikli 9 lõike 2 teises lõigus, artikli 10 lõikes 5, artikli 11 lõigetes 1 ja 3, artiklis 19 ja artikli 32 lõikes 2. Lisaks on komisjonil õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte kooskõlas kõnealuse määruse artikliga 30a, et kohandada lisa

narkootikumide lähteainete kõrvaletoimetamise uutele suundadele vastavalt, eelkõige seoses ainetega, mida on võimalik kergesti muundada nimekirjas loetletud aineteks, ning et järgida ÜRO konventsiooni lisa tabelites tehtavaid muudatusi.

Vaatlusalusel perioodil, st alates 30. detsembrist 2013 kuni käesoleva aruande vastuvõtmise kuupäevani kasutas komisjon kolmel korral oma õigust võtta vastu delegeeritud õigusakte.

1) Komisjoni 24. aprilli 2015. aasta delegeeritud määrus (EL) 2015/1011, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 273/2004 narkootikumide lähteainete kohta ja nõukogu määrust (EÜ) nr 111/2005, millega kehtestatakse liidu ja kolmandate riikide vahelise narkootikumide lähteainetega kauplemise järelevalve eeskirjad, ning millega tunnistatakse kehtetuks komisjoni määrus (EÜ) nr 1277/2005.

Kõnealuse määrusega kehtestatakse tegevusloa andmise tingimused ja registreerimise tingimused; määratakse kindlaks juhud, mille puhul tegevusluba ja registreerimist ei nõuta; kehtestatakse tehingu seaduslikkuse tõendamise kriteeriumid; määratakse kindlaks kaubanduse jälgimiseks vajalik teave; määratakse kindlaks nimekirjas loetletud 2. ja 3. kategooria ainete sihtriikide nimekirjade koostamise tingimused; kehtestatakse kriteeriumid, mille alusel määratakse kindlaks ekspordieelse teatamise lihtsustatud menetlused, ja kriteeriumid, mille alusel määratakse kindlaks ekspordilubade lihtsustatud menetlused; ning täpsustatakse nõuded teabe kohta, mis tuleb narkootikumide lähteainetega kauplemisega seoses esitada järelevalvemeetmete rakendamise kohta.

Kõnealused sätted sisaldusid varem komisjoni määruses (EÜ) nr 1277/2005, kuid need sätted kanti pärast Lissaboni lepingu jõustumist üle komisjoni delegeeritud määrusesse. Delegeeritud õigusakti koostamisel konsulteeris komisjon ELi narkootikumide lähteainete eksperdirühmaga suures mahus nii kirjalikult kui ka selle eksperdirühma 14., 15., ja 16. kohtumisel, mis toimusid vastavalt 5. mail 2014, 10. novembril 2014 ja 22. mail 2015. Eksperdirühma liikmed toetasid muudatusettepanekuid.

2) Komisjoni 29. juuni 2016. aasta delegeeritud määrus (EL) 2016/1443, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 273/2004 ning nõukogu määrust (EÜ) nr 111/2005 seoses teatavate narkootikumide lähteainete lisamisega nimekirjas loetletud lähteainete hulka.

Kõnealuse määrusega lisatakse kloroefedriin ja kloropseudoefedriin narkootikumide lähteainete loetellu, mis on esitatud määruses (EÜ) nr 273/2004 ja määruses (EÜ) nr 111/2005. Kloroefedriin ja kloropseudoefedriin on ained, mida saab kasutada metamfetamiini valmistamiseks. Sellise lisamise kohta tegid ettepaneku mitu liikmesriiki. Delegeeritud õigusakti koostamisel konsulteeris komisjon ELi narkootikumide lähteainete eksperdirühmaga suures mahus nii kirjalikult kui ka selle eksperdirühma 16., 17., ja 18. kohtumisel, mis toimusid vastavalt 22. mail 2015, 9. novembril 2015 ning 3.–4. mail 2016. Komisjon konsulteeris kirjalikult ka asjaomase tööstusharu sidusrühmadega. Seda ettepanekut toetati laialdaselt.

3) Komisjoni 26. veebruari 2018. aasta delegeeritud määrus (EL) 2018/XXXX,[1] *millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 273/2004 ning nõukogu*

[1] Käesoleva aruande vastuvõtmise ajal ei olnud veel lõppenud Euroopa Parlamendi ja nõukogu jaoks ette nähtud 2kuune kontrolliaeg, mida tõenäoliselt pikendatakse veel 2 kuu võrra.

määrust (EÜ) nr 111/2005 seoses teatavate narkootikumide lähteainete lisamisega nimekirjas loetletud lähteainete hulka.

Kõnealuse määrusega lisatakse 4-anilino-*N*-fenetüülpiperidiin (ANPP) ja *N*-fenetüül-4-piperidoon narkootikumide lähteainete loetellu, mis on esitatud määruses (EÜ) nr 273/2004 ja määruses (EÜ) nr 111/2005. 4-anilino-*N*-fenetüülpiperidiin (ANPP) ja *N*-fenetüül-4-piperidoon (NPP) on ained, mida saab kasutada fentanüüli ja selle analoogide valmistamiseks. Selline lisamine on vajalik tulenevalt ÜRO narkootiliste ainete komisjoni otsusest lisada mõlemad ained ÜRO konventsiooni I tabelisse. Delegeeritud õigusakti koostamisel konsulteeris komisjon ELi narkootikumide lähteainete eksperdirühmaga suures mahus nii kirjalikult kui ka selle eksperdirühma 20. ja 21. kohtumisel, mis toimusid vastavalt 11–12. mail 2017 ja 23. oktoobril 2017. Komisjon konsulteeris kirjalikult ka asjaomase tööstusharu sidusrühmadega. Peale selle avaldati ettepanek Euroopa Komisjoni parema õigusloome portaalis, et saada sidusrühmadelt tagasisidet. Ainete lisamist määruse (EÜ) nr 273/2004 ja määruse (EÜ) nr 111/2005 1. kategooria lähteainetena toetati laialdaselt.

Kõigil kolmel juhul tagas komisjon asjakohaste dokumentide õigeaegse ja asjakohase saatmise Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

3. JÄRELDUS

Narkootikumide lähteainete kõrvaletoimetamise ja nendega kauplemise uued suunad tekivad endiselt kiiresti. Võib isegi väita, et muutuste tempo kiireneb. Seega on oluline, et määrust (EÜ) nr 273/2004 ja määrust (EÜ) nr 111/2005 saab jätkuvalt kiiresti muuta delegeeritud õigusaktide abil.

Seetõttu on komisjon seisukohal, et määrusega (EÜ) nr 273/2004 ja määrusega (EÜ) nr 111/2005 talle antud õigust võtta vastu delegeeritud õigusakte tuleks vaikimisi pikendada veel viieks aastaks kooskõlas vastavalt määruse (EÜ) nr 273/2004 artikli 15a lõikega 2 ja määruse (EÜ) nr 111/2005 artikli 30b lõikega 2.